

**AMNESTY
INTERNATIONAL**

Právo na slobodu prejavu

Predpokladaný čas: 45 min.

Pomôcky:

- tabuľa alebo flipchartový papier,
- krieda/ fixky, papier,
- pero,
- vytlačené prípady – príloha A (pre každú skupinu 1-2 výtlačky)

Cieľ:

- Definovať, čo to je sloboda prejavu akú roľu zohráva v každodennom živote študentov/študentiek.
- Kde sú hranice slobody prejavu
- Na príkladoch reflektovať porušovanie slobody prejavu

Aktivita: Názory

(10 min.)

Lektor/ka kladie študentom/kám nasledujúce otázky a nechá ich vyjadriť svoj súhlas či nesúhlas formou premiestnenia na ľavú, resp. pravú časť učebne (predné, zadné podľa typu učebne). Tí/tie, čo súhlasia prejdú na pravú stranu a tí/tie čo nesúhlasia na ľavú stranu a tí/tie, čo nemajú názor ostanú v strede. Po každej otázke lektor/ka vždy vyzve 1-2 študentov/ky z každej skupiny, aby vysvetlil/a (opísal/a) svoj postoj.

Otázky (možné použiť vlastné, typovo podobné):

- Myslíš si, že môžeš slobodne vyjadriť na Slovensku svoj názor bez následkov?
- Myslíš, že sú krajiny, kde nemôžeš verejne vyjadriť svoj názor?
- Sú ľudia v niektorých krajinách za svoj názor trestaní?
- Môžeš na Slovensku verejne vyjadriť svoj názor na politiku (o politikovi/ političke)?
- Môže študent/študentka otvorene kritizovať učiteľa/ učiteľku (školu)?
- Má sloboda prejavu svoje hranice?

Reflexia aktivity:

**AMNESTY
INTERNATIONAL**

Potom, čo sa študenti/ky posadia naspäť do kruhu, lektor/ka zoznámi triedu s témou hodiny – právo na slobodu prejavu a presvedčenia a urobí krátky brainstorming, čo všetko si predstavujú pod slobodou prejavu.

Definuje, čo si predstavujeme pod termínom sloboda prejavu.

"... Pod slobodou prejavu sa skrýva ako právo názory zastávať, tak právo tieto názory a informácie vyhľadávať, rozširovať a takisto ich prijímať ..."

Zdôrazni, že sloboda prejavu ako právo každého človeka, má tiež svoje hranice. Môže o nich krátko diskutovať. Dôležité je spomenúť, že i napriek nášmu nesúhlasu s tým, čo niekto iný hovorí, má plné právo to hovoriť. Lektor/ka môže zapisovať hlavné body na flipchart.

2. Aktivita: Kauzy (30 min.)

Oboznámenie sa s prípadom (10 min)

Lektor/ka rozdelí triedu do dvojíc (napr. rozpočítava 1 a 2, alebo tí čo spolu sedia). každému páru rozdá jeden prípad (príloha A).

Skupiny vyzve aby preštudovali daný prípad a odpovedali na otázky:

- Čo sa stalo v danom prípade?
- Boli porušené nejaké práva?

Skupinové riešenie (20 min.)

Lektor/ka vyzve študentov/ky aby našli ostatné skupiny, ktoré sa zaoberali rovnakým prípadom.

Študenti/študentky spoločne pripraví krátku prezentáciu ich kauzy, spoločne sa snažia zodpovedať na otázku:

„Má sloboda prejavu nejaké obmedzenia, alebo môže znamenať, že si každý môže hovoriť čo chce a kedy chce? Pokiaľ má nejaké obmedzenia, aké sú to?“

Napíšu alebo nakreslia svoje závery na flipchart. Posledných 10 minút skupiny postupne prezentujú svoje prípady.

3. Záver hodiny:

(5 min.)

**AMNESTY
INTERNATIONAL**

Lektor/ka uzavrie hodinu a nechá priestor študentom/študentkám, aby vstreli svoje pocity a témy o ktorých sa na hodine bavili.

Lektor/ka zopakuje činnosť z úvodnej aktivity. Ale tento krát bude trieda sedieť a tí, ktorí súhlasia vyskočia zo stoličky.

- Myslíš si, že môžeš slobodne vyjadriť na Slovensku svoj názor bez následkov?
- Myslíš, že sú krajiny, kde nemôžeš verejne vyjadriť svoj názor?
- Sú ľudia v niektorých krajinách za svoj názor trestaní?
- Môžeš na Slovensku verejne vyjadriť svoj názor na politiku (o politikovi/ političke)?
- Môže študent/študentka otvorene kritizovať učiteľa/ učiteľku (školu)?
- Má sloboda prejavu svoje hranice?

Ak ostáva čas, môže takisto vyzvať zopár študentov/študentiek, či zmenili svoj názor oproti pôvodným odpovediam.

Lektor/ka sa spýta ako sa hodina páčila, čo by na nej zlepšili a či poznajú aj iné prípady, pri ktorých bola sloboda prejavu porušená.

Príloha A

RAIF BADAWI, SAUDSKÁ ARÁBIA

10 rokov väzenia a 1000 rán bičom za založenie on-line fóra

Raif Badawi bol v júni 2012 zatknutý a odvtedy sa nachádza vo väzení Briman v Džidde. Je zakladateľom on-line fóra pre politické a sociálne debaty „Liberáli Saudskej Arábie“, na ktorom sa slobodne vyjadroval o saudsko-arabskom režime. Bol obvinený z porušovania zákona o informačných technológiách a z urážania islamu. 7. mája 2014 bol Raif odsúdený na desať rokov väzenia a 1000 rán bičom. Navyše dostal vysokú pokutu, desaťročný zákaz cestovania a **zákaz verejného vyjadrovania názoru** prostredníctvom médií alebo sociálnych sietí.

Na základe článkov a príspevkov zverejnených na jeho stránke **žiada obžaloba**, aby Raifa Badawiho súd **obvinil z „odpadlíctva od viery“ – činu, za ktorý sa v Saudskej Arábii môže udeliť trest smrti**. Za „odpadlíka od viery“ bol vyhlásený za „založenie on-line fóra, na ktorom sa mohli prejavovať nepriatelia boha a ateisti“ a za „vytváranie rúhačských textov“.

Raif zdôrazňoval, že je potrebné aby bolo náboženstvo oddelené od štátu (sekularizmus). Neútočil na monarchiu, dokonca pochvaloval liberálneho guvernéra Mekky. Hlásal, že sekularizmus rešpektuje všetkých a nikoho neuráža. Je to krok, ktorý môže pomôcť krajinám zlepšiť ich ekonomickú úroveň. Na základe týchto a podobných vyjadrení bol obvinený z „odpadlíctva od viery“.

Pozadie prípadu

Od apríla 2011 úrady v Saudskej Arábii neúnavne pokračujú vo svojej kampani vyznačujúci sa utlačovaním v mene bezpečnosti. Len v júli 2013 bolo v Saudskej Arábii odsúdených k trestným väzeniam najmenej 11 aktivistov. Boli obvinení z údajnej neposlušnosti kráľovi, podnecovanie neporiadku zvolávaním demonštrácií alebo za poškodzovanie obrazu Saudskej Arábie v zahraničí šírením nepravdivých informácií prostredníctvom zahraničných skupín. V krajine má kráľ neobmedzenú moc a iné

politické inštitúcie než vláda, či už politické strany alebo odborové zväzy, sa netolerujú. Demonštrácie sú zakázané, médiá obmedzené a každý, kto vyjadrí nesúhlas, čelí riziku uväznenia.

Farár Emil Floriš, Slovenská republika

Nenávistné prejavy proti Židom bez následkov

Kňaz Emil Floriš na bohoslužbe v Čadci v čase osláv 70. výročia SNP vyhlásil, že **Židia si za vyvražďovanie v koncentračných táboroch počas druhej svetovej vojny mohli sami. Varoval, že to isté sa môže stať znovu Rómom.** Židovská obec upozorňuje, že **prejav je antisemitský** (protižidovský) a relativizuje utrpenie židovského obyvateľstva za čias slovenského vojnového štátu (1939-1945).

Podľa Floriša do koncentrákov odvážali **Židov z celej Európy preto, že boli nenávidení**, čo si mali spôsobiť sami.

"Teraz hrozí, že na rade sú Rómovia. A viete prečo? Pretože zneužívajú systém a dobrotu ľudí," hovorí kňaz. Na omši boli prítomné stovky ľudí.

Predseda Konferencie biskupov Slovenska Stanislav Zvolenský podľa jej slov takto pred rokom počas pietnej spomienky pri príležitosti Pamätného dňa obetí holokaustu a rasového násillia v Bratislave vyzval na odsúdenie prejavov antisemitizmu.

Vyjadrenia kňaza Floriša sú rovnako v rozpore s výrokmi pápeža Františka.

Kňaz Floriš označil vo svojom prejave roky, keď bolo Slovensko spojencom nacistického Nemecka, za "obdobie slobody".

Podľa blogu Dušana Slobodu z Konzervatívneho inštitútu sa Floriš dopustil trestného činu podľa § 422d Trestného zákona. „**Kto verejne popiera, spochybňuje, schvaľuje alebo sa snaží ospravedlniť holokaust, zločiny režimu založeného na fašistickej ideológii, zločiny režimu založeného na komunistickej ideológii alebo zločiny iného podobného hnutia, ktoré násilím, hrozbou násillia alebo hrozbou inej ťažkej ujmy smeruje k potlačeniu základných práv a slobôd osôb,**“ informuje Trestný zákon.

Emil Floriš je aktuálne správcom farnosti v Čadci.